

Γράφει: Νίκος Τόκας

«Το Θέατρο και η πολιτιστική ταυτότητα» ήταν το θέμα του Γ' Παγκύπριου Θεατρικού Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στην Λευκωσία, και το οποίο διοργάνωσαν ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, το Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου και η Μορφωτική Υπηρεσία του υπουργείου Παιδείας.

Στο συνέδριο, που ήταν κάτω από την αιγίδα του υπουργού Παιδείας κ. Φίλιππου, ο οποίος κήρυξε και την έναρξη του, κατατέθηκαν δέκα (10) συνολικά εισηγήσεις από τους κ.κ. Παναγιώτη Σέργη, Βαρνάβα Κυριαζή, Γιάννη Κατσούρη, Πάνικο Παιονίδη, Μίκη Νικήτα, Χρ. Γεωργίου, Κ. Μακρίδη, Μόνικα Βασιλείου, Πάνο Ιωαννίδη και εκ μέρους του Εθνικού Θεάτρου Ελλάδας η κ. Αλίκη Χώλις, χρέη γαργάρες εξτέλεσε ο κ. Γιώργος Μολέσκης, διεξήχθη επίσης συζήτηση πάνω σε όλες τις εισηγήσεις με πλατιά συμμετοχή.

Πιο κάτω, δημοσιεύουμε τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις του Συνεδρίου.

• Τόσο στους χαιρετισμούς που έγιναν στην αρχή από τον υπουργό Παιδείας, το Διευθυντή του ΘΟΚ και τον Διευθυντή του Κ.Κ.Δ.Ι.Θ., όσο και στις εισηγήσεις που κατατέθηκαν και στη συζήτηση που ακολούθησε, τονίστηκε η σημασία του Θεάτρου ως μέσου διατήρησης και ανάπτυξης της πολιτιστικής ταυτότητας και /κληρονομιάς καθώς και η σημασία του στον αγώνα που διεξάγει σήμερα ο λαός μας για εθνική επιβίωση.

• Από πολλούς εισηγητές και συζητητές επεσημάνθηκαν οι κίνδυνοι που απειλούν σήμερα τους πολιτισμούς των μικρών λαών, που βομβαρδίζονται συνεχώς με τα προϊόντα μιας μαζικής υποκουλτούρας και ενισχύονται από τη διαφήμιση και τον καταναλωτισμό. Συντελείται, παρατηρήθηκε, ρύπανση στο πολιτιστικό περιβάλλον, ανάλογη με αυτή που συντελείται στο φυσικό περιβάλλον. Γι' αυτό χρειάζεται να επισημανθούν στοιχεία πολιτιστικά που θα πρέπει να ενεργοποιηθούν, χρειάζονται εκδηλώσεις, όπως το θέατρο, που κεν-

τρίζουν τη σκέψη και τη ψυχή.

• Τα θέματα της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας τέθηκαν με πολύ προβληματισμό από διάφορους εισηγητές και συζητητές και φωτίστηκαν οι έννοιες αυτές από διάφορες πλευρές.

Αναφέρθηκε πως η παραδοσιακή έννοια του πολιτισμού, που περιλάμβανε μόνο τις τέχνες και τα γράμματα, έχει διευρυνθεί στις μέρες μας και περιλαμβάνει

Συζητήθηκε επίσης το θέμα της δικής μας πολιτιστικής ταυτότητας και εκφράστηκαν απόψεις που ποικίλουν όσον αφορά το βαθμό ταύτισης ή απόκλισης της από την όλη ελληνική πολιτιστική ταυτότητα.

Από πολλούς εισηγητές και συζητητές τονίστηκε ότι αν και μέρος του ευρύτερου ελληνικού πολιτισμού, ο Κυπριακός πολιτισμός έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες με τις οποίες προ-

τευθύνεται από τις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες προς τις αναπτυσσόμενες με καταλυτική δύναμη. Γι' αυτό το λόγο, η αντίσταση των μικρών λαών, η αντί-καλλιέργεια και ανάπτυξη των στοιχείων του δικού τους πολιτισμού, πρέπει να γίνει πιο έντονη.

Το θέατρο είναι ένας άξονας, γύρω από τον οποίο κινούνται τα στοιχεία εκείνα της πολιτιστικής κληρονομιάς που πρέπει να διατηρηθούν.

Συζητώντας το θέμα του Κυπριακού θεατρικού έργου και της ποιότητάς του παρατηρήθηκε ότι το Κυπριακό θεατρικό έργο υπάρχει και αναπτύσσεται σταδιακά και τονίστηκε η ανάγκη να βρεθούν τρόποι να λειτουργήσει περισσότερο σκηνικά.

Άλλο θέμα που συζητήθηκε ήταν το θέμα της κριτικής στην Κύπρο. Παρατηρήθηκε ότι παρόλο που αυτή υπάρχει και έχει σε μερικές περιπτώσεις καλό επι-

αυτή τη θεατρική παιδεία.

Ως το σημαντικότερο υατόσο στοιχείο στο θέμα της αωστής θεατρικής Παιδείας, τονίστηκε το θέμα της εισαγωγής του θεάτρου στην εκπαίδευση, πράγμα που θα δώσει την ευκαιρία στα παιδιά να έρθουν σε άμεση και δημιουργική επικοινωνία με το θέατρο.

Τις απόψεις αυτές τις υποστήριξαν και μαθητές που παρακολούθησαν το συνέδριο και που η παρουσία τους προκάλεσε ιδιαίτερη ικανοποίηση στους συνέδρους.

• Ενδιαφέρουσες αναφορές έγιναν και στο θέμα της ιστορίας του νεοελληνικού γενικά θεάτρου, στο χαρακτήρα και στην ουσία του και σημειώθηκε η ικανότητα του νεοελληνικού θεατρικού έργου να εκφράζει την ιστορικο-κοινωνική πορεία του τόπου και να αναπτύσσει, παράλληλα, τη μορφή και τη γλώσσα του.

• Αν θα συνοψίζαμε τις πρακτικές εισηγήσεις που κατατέθηκαν στη διάρκεια του συνεδρίου, τόσο από εισηγητές όσο και από συζητητές, θα σημειώναμε:

α) Να δοθεί περισσότερη σημασία στη θεατρική ανάπτυξη, ως μέσου για συνειδητοποίηση της πολιτιστικής μας ταυτότητας και ως μέσου αγώνα ενάντια στην αλλοτρίωση που μας απειλεί.

β) Να βρεθούν τρόποι να προωθηθεί το κυπριακό θεατρικό έργο στη σκηνή, γιατί η θεατρική συγγραφή είναι ουσιαστικό σκέλος της θεατρικής ανάπτυξης.

γ) Να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο η δημιουργική επαφή με το ελληνικό θέατρο.

δ) Το θέμα της θεατρικής παιδείας να απασχολήσει ειδικά όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς με κύριο στόχο την εισαγωγή σε μεγαλύτερο και ουσιαστικότερο βαθμό του θεάτρου στην εκπαίδευση.

ε) Να επιδιωχθεί η παρουσίαση έργων που να απευθύνονται σε έφηβους, για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του παιδικού θεάτρου και του θεάτρου για ενήλικες.

στ) Να οργανωθούν εκπαιδευτικά σεμινάρια για δασκάλους και καθηγητές με σκοπό να τους προετοιμάσουν στη διδασκαλία του θεάτρου στα σχολεία.

ζ) Να γίνει συνέδριο, που να εξετάσει το θέμα «Νεολογία και Θέατρο».

η) Να δοθεί προσοχή από τους ενδιαφερόμενους φορείς στην ανάπτυξη της θεατρικής κριτικής στον τόπο, ως ουσιαστικού στοιχείου που συμβάλλει στη θεατρική ανάπτυξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο ρόλος του Θεάτρου στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας

όλες τις δημιουργικές δραστηριότητες του ανθρώπου.

Ευρύτερες διαστάσεις παίρνει σήμερα και η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς, που περιλαμβάνει τόσο το απώτερο όσο και το πρόσφατο παρελθόν, καθώς και το παρόν που αποτελεί συνέχεια της.

• Επισημάνθηκε ότι σήμερα είναι γενικά αποδεκτή η ιδιαιτερότητα κάθε πολιτισμού και έχει συνειδητοποιηθεί η ανάγκη σεβασμού και διατήρησης αυτής της ιδιαιτερότητας, για τι αποτελεί πηγή πλούτου για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η αναγνώριση της ισότητας της κάθε πολιτιστικής ταυτότητας είναι σήμερα επιτακτική ανάγκη.

Οι εθνικές πολιτιστικές αξίες συνυπάρχουν με τις οικουμενικές αξίες και αποτελούν μια ενότητα.

• Σε έκταση συζητήθηκε το θέμα της πολιτιστικής ταυτότητας και του περιεχομένου της. Αναφέρθηκε ότι πολιτιστική ταυτότητα σημαίνει πνευματική συνείδηση. Η γνώση του παρελθόντος μας οδηγεί στη συνειδητοποίηση του παρόντος και μας οδηγεί στην κατάκτηση του μέλλοντος.

σθέτει στο γενικό πολιτιστικό πλούτο του Ελληνικού και ευρύτερα του κόσμου.

Εκφράστηκε επίσης, η άποψη ότι ως Κυπριακός χώρος, με τα ιστορικά γεγονότα του πρόσφατου παρελθόντος και του παρόντος να μας πιέζουν, βρισκόμαστε σ' ένα στάδιο αναζητήσεων όσον αφορά τα ιδιαίτερα στοιχεία της πολιτιστικής μας ταυτότητας.

Συζητώντας τα θέματα αυτά τονίστηκε επίμονα ο ρόλος του θεάτρου στη διατήρηση και ανάπτυξη της πολιτιστικής ταυτότητας. Το θέατρο, ως σύνθετος πολλών τεχνών, και με τη στενή του σχέση με τη γλώσσα, έχει ιδιαίτερη σημασία στη συνειδητοποίηση της πολιτιστικής ταυτότητας.

• Ο ρόλος του θεάτρου μεγαλώνει ακόμα περισσότερο σήμερα που οι κίνδυνοι πολιτιστικής αλλοτρίωσης είναι πολλοί και μας πολιορκούν από διάφορες πλευρές.

Παρατηρήθηκε ότι αντίθετα από παλαιότερες εποχές, η επίδραση που ασκείται σήμερα από τον ένα πολιτισμό πάνω στον άλλο δεν είναι αμφίδρομη, αλλά κα-

Π. Παιονίδης

Π. Σέργης

Γ. Κατσούρης

Β. Κυριαζή

• Στη διάρκεια του συνεδρίου έγινε αναφορά στην ιστορία του Κυπριακού Θεάτρου και της Κυπριακής θεατρικής συγγραφής. Από διάφορους ομιλητές τονίστηκε η σημασία της δημιουργίας Κυπριακού επαγγελματικού θεάτρου καθώς και των θεατρικών εκπομπών του ΡΙΚ στη θεατρική ανάπτυξη του τόπου.

Ιδιαίτερα επεσημάνθηκε η σημασία της θεατρικής συγγραφής στην όλη θεατρική ανάπτυξη, ως έκφραση της κοινωνίας, των προβλημάτων και των αναζητήσεων της σε διάφορα ιστορικά στάδια.

• Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, συζητήθηκε το θέμα της γλώσσας στο Κυπριακό θεατρικό έργο. Εκφράστηκε προβληματισμός κατά πόσο θα πρέπει να χρησιμοποιείται η πανελλήνια δημοτική γλώσσα ή η Κυπριακή διάλεκτος. Πολλοί ομιλητές υποστήριξαν την άποψη ότι το θέατρο, ως μέσο ζωντανής απεικόνισης ηρώων και καταστάσεων από τον τόπο, δεν μπορεί να ακολουθήσει καμιά συνταγή όσον αφορά τη γλώσσα, που είναι ένα βασικό στοιχείο ταυτότητας για τους ήρωες.

πεδο, εντούτοις ο βαθμός ύπαρξης της είναι μικρός και είναι λίγη σε έκταση. Τονίστηκε η ανάγκη για περισσότερη ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στην Κύπρο.

• Ένα θέμα που απασχόλησε πολύ το συνέδριο ήταν το θέμα της θεατρικής παιδείας. Από πολλούς ομιλητές μεταξύ των οποίων και μαθητές, τονίστηκε η τεράστια σημασία της αωστής θεατρικής παιδείας στην ανάπτυξη του θεάτρου και σημειώθηκε ότι στον τομέα αυτό υπάρχουν πολλές ελλείψεις και δεν επιδεικνύεται η πρέπουσα σοβαρότητα από διάφορους παράγοντες.

Παρατηρήθηκε ότι η θεατρική παιδεία είναι ένα βασικό στοιχείο που συμβάλλει στη συνειδητοποίηση και στην ανάπτυξη της πολιτιστικής ταυτότητας. Αναφέρθηκε ότι η δημιουργία παιδικών σκηνών, αποτέλεσε σημαντική συμβολή στη θεατρική παιδεία. Σημειώθηκε ωστόσο ότι αυτό περιορίζεται μόνο στα παιδιά ηλικίας μέχρι δώδεκα χρόνων και δεν γίνονται προσπάθειες δημιουργίας εφηβικού θεάτρου, πράγμα που θα έδινε συνέχεια σ'

0051.3